Quickscan flora en fauna

Campus Westerwind

Gemeente Best

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Quickscan flora en fauna

Campus Westerwind

Gemeente Best

Datum:
7 april 2010

Projectgegevens:
NAT02-WTL00001

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Opbouw rapport	2
2	**Natuurwetgeving en -beleid**	**3**
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000	3
3	**Gebiedsbeschrijving**	**5**
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	7
3.3	Toekomstige situatie	7
4	**Methode**	**9**
4.1	Literatuurstudie	9
4.2	Veldbezoek	9
5	**Onderzoeksresultaten**	**11**
5.1	Literatuurstudie	11
5.2	Veldbezoek	12
6	**Toetsing aan de Flora- en faunawet**	**13**
6.1	Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)	13
6.2	Vogels	13
6.3	Vleermuizen	13
6.4	Andere zoogdieren	14
6.5	Reptielen en amfibieën	15
6.6	Vlinders	15
6.7	Vissen	15
6.8	Flora	15
7	**Conclusies en aanbevelingen**	**17**
7.1	Conclusies	17
7.2	Aanbevelingen	18
8	**Bronnen**	**19**
8.1	Boeken en rapporten	19
8.2	Websites	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de realisatie van een kleinschalig recreatie-/zorgboerderij annex paardenhouderij recreatief- en zorgverblijf op de locatie Hogevleutweg 9 te Best (Campus Westerwind). Deze ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Ten behoeve van deze ruimtelijke ontwikkeling is een partiële herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In onderstaande figuur is de planlocatie in de blauwe cirkel weergegeven.

Figuur 1: Locatie plangebied (Bron: Het Natuurloket/kadaster)

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er

dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Opbouw rapport

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natura 2000-gebieden geldt het ‘Nee, tenzij’- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar respectievelijk bijlage 2 en 3.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

In onderstaande figuur 2 is door middel van de rode lijnen de afbakening van het plangebied weergegeven.

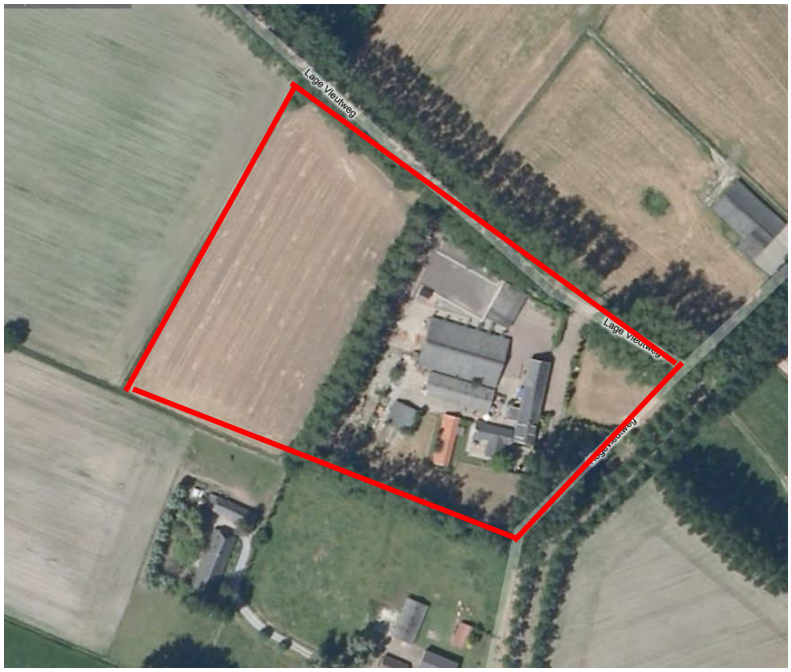

Figuur 2: Begrenzing plangebied (www.bingmaps.nl, 2010)

Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Lage Vleutweg en aan de oostzijde door de Hogevleutweg. De zuidzijde van het terrein worden begrensd door een bomenrij met populieren, zwarte els en hazelaar.

Het gebouw dat vanaf de Hogevleutweg gezien het eerst in beeld is, is de waardevolle langgevelboerderij uit 1923. Ten zuid(west)en van de boerderij bevindt zich een bijgebouw met een dubbele garage. Ten westen van het bijgebouw ligt een voormalige kippenstal. Ten westen van de voormalige kippenstal ligt een voormalige varkensstal. Ten westen van de voormalige varkensstal ligt een sleufsilo, die gebruikt werd voor opslag van kuilgras en maïs. In de huidige situatie wordt deze silo niet meer gebruikt voor de oorspronkelijke doeleinden. Ten noorden van de voormalige kippenstal ligt een voormalige varkensstal. Ten noorden van deze voormalige varkensstal ligt een voormalige koeienstal. Ten noorden van de voormalige koeienstal ligt een opslagruimte. Zie figuur 3 voor een impressie van het plangebied.

Figuur 3: Impressie plangebied (Croonen Adviseurs, 2010)

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

In of in de nabijheid (straal van 3 km) van het plangebied zijn geen beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) aanwezig.

Ecologische Hoofdstructuur

In de nabijheid (binnen 100m), ten oosten, van het plangebied liggen percelen die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied zelf maakt geen deel uit van de EHS.

3.3 Toekomstige situatie

De initiatiefnemers willen, in relatie tot het systeem van ruiterpaden dat het gebied doorkruist, een beperkte vorm van pension voor paard en verblijfsaccommodatie voor ruiters ontwikkelen, gekoppeld aan en in samenwerking met educatieve en zorgverlenende functies. Ook voor de wandelaar en de fietser dient deze locatie als een ontmoetingsplek. Samengevat omvat het een plan voor een recreatie-/zorgboerderij annex paardenhouderij. In totaal is er in de toekomstige situatie ruimte voor maximaal 16 paarden en 8 (recreatieve) verblijfseenheden. Hiervoor wordt mogelijk de grote schuur gesloopt en weer herbouwd op de locatie waar nu de rijbak ligt. De rijbak komt vervolgens op de plek waar nu de silo ligt (zie figuur 4 voor een overzicht van de toekomstige situatie). Het is nog niet zeker of deze verschuiving van gebouwen of voorzieningen plaats gaat vinden of dat de oorspronkelijke situatie blijft behouden, hier is echter wel rekening meegehouden in deze quickscan.

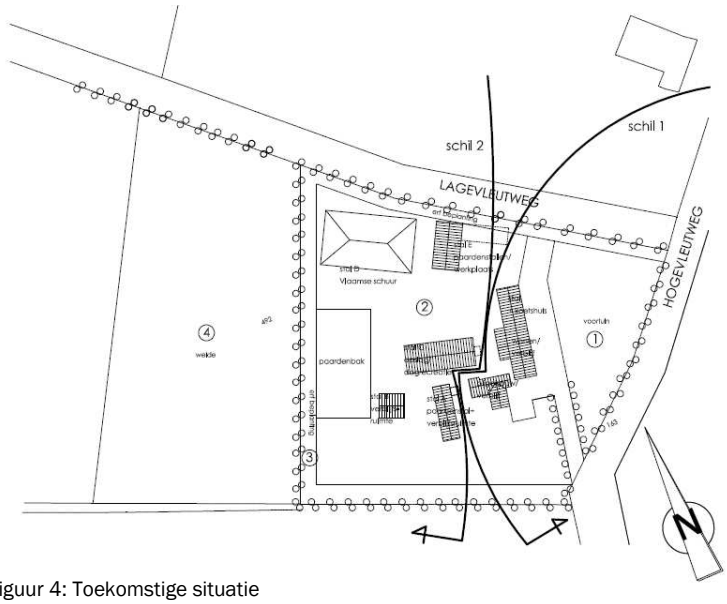

Figuur 4: Toekomstige situatie

4 Methode

4.1 Literatuurstudie

Allereerst heeft er een literatuurstudie plaatsgevonden om na te gaan welke biotopen en daaraan verbonden (strikt beschermde) soorten in het plangebied worden verwacht.

Via de website natuurloket.nl heeft een eerste verkenning plaatsgevonden van aanwezige soorten in het kilometerhok waarin het plangebied ligt.

Daarnaast is de CD "Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant" geraadpleegd.

Uit de landelijke verspreidingsatlassen blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk goed gecontroleerd door middel van collegiale toetsing. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kunnen deze waarnemingen een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd door een ecoloog van Croonen Adviseurs op 19 maart 2010. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Literatuurstudie

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde zoogdieren (waaronder vleermuizen), broedvogels en reptielen en amfibieën.

Uit een eerste verkenning door middel van het natuurloket is geconstateerd dat in de kilometerhokken waarin de locatie ligt (X:156; Y:393) amper (strikt) beschermde soorten zijn aangetroffen. Alleen enkele soorten van de Rode Lijst vaatplanten. Het overgrote deel van de soortgroepen is slecht of zelfs geheel niet onderzocht, waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Op de site waarneming.nl (2008-2010) zijn geen waarnemingen geplaatst voor het plangebied. In de omgeving, op enige afstand (> dan 1 km) van het plangebied, worden de volgende waarnemingen vermeld (Flora- en faunawet soorten): pimpelmees, buizerd, ransuil, bosuil, grote bonte specht, koolmees, huismus, rode eekhoorn.

De CD ”Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant” geeft voor het grondgebied van de gemeente Best de volgende soorten: kamsalamander, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, vleermuizen en drijvende waterweegbree.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande algemene (tabel 1 Flora- en faunawet) en/of zwaarder beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5).

- *Zoogdieren:*
  Algemeen: egel, rosse woelmuis, buzing, wezel en hermelijn
  Zwaarder beschermd: eekhoorn, das, laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

- *Reptielen/amfibieën:*
  Algemeen: gewone pad en bruine kikker
  Zwaarder beschermd: alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad, heikikker, poelkikker en levendbarende hagedis

- *Vlinders*
  Zwaarder beschermd: rouwmantel, heideblauwtje

- *Vissen*
  Zwaarder beschermd: bermpje

- *Vogels:*
  Categorie 1-4 (jaarrond beschermd): havik, sperwer, buizerd, boomvalk, kerkuil, steenuil, ransuil

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten, zoals genoemd in tabellen 1, 2 en 3 van de Flora en faunawet, in de literatuur aangetroffen of er was geen informatie over de soortgroep aanwezig.

5.2 Veldbezoek

Op 19 maart 2010 bij 15 °C en half bewolkt weer is een eenmalig veldbezoek afgelegd door de ecoloog van Croonen Adviseurs aan het plangebied. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna op dit moment nog niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het ontwikkelingsgebied.

Naast de woonboerderij zijn er diverse gebouwen op het terrein aanwezig. De belangrijkste ingreep betreft mogelijk (afhankelijk van keuze) de sloop van de grote schuur en de herbouw van die schuur op de plek van de huidige rijbak. De rijbak zal vervolgens worden verplaatst naar de plek waar nu de silo is.

De schuur lijkt geschikt te zijn voor vleermuizen. In de zijmuur zitten spleten waardoor vleermuizen zich toegang kunnen verschaffen tot de schuur. Ook zitten er scheuren en spleten die toegankelijk zijn voor vleermuizen.

Volgens de bewoner/initiatiefnemer heeft er een paar jaar geleden tevens een steenuil gebroed in de schuur, maar die is vertrokken naar een andere locatie. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de schuur behouden blijft als er vleermuizen zitten en/of er alles aan te doen de om ze zo min mogelijk te verstoren wanneer de schuur verplaatst zou worden. Zorg voor flora en fauna past binnen het concept van Campus Westerwind.

Op de mogelijke nieuwe locatie van de schuur (de huidige rijbak) zijn geen ecologisch waardevolle planten of dieren aangetroffen. Dat geldt tevens voor de locatie waar nu de silo ligt en waar de rijbak naar verplaatst zal worden. Verder liggen er naast de silo stapels steenafval. Dit zouden mogelijk plekken kunnen zijn waar reptielen zich ophouden.

Het plangebied is rondom beplant met bomenrijen die voornamelijk bestaan uit populieren, zwarte els en hazelaar. De populieren zullen te zijner tijd worden gekapt. In twee populieren is een nest (mogelijk van ekster of kraai) aangetroffen.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit betreft alle in bomen broedende roofvogelsoorten en de kerkuil, ransuil, steenuil, oehoe, roek, grote gele kwikstaart, ooievaar en de huismus. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4 vogelsoorten.

Geen van deze vogelsoorten en hun nesten zijn in het plangebied waargenomen. De nesten die zijn waargenomen in de poplieren zijn te klein voor roofvogels. De grote gele kwikstaart kan vanwege zijn habitatvoorkeur (snel stromende beken) worden uitgesloten. Huismussen nestelen niet zo hoog en roeken zijn koloniebroeders. Categorie 1-4 vogelsoorten kunnen dus worden uitgesloten.

In de schuur heeft in het verleden een steenuil gebroed. Volgens de eigenaar heeft de steenuil inmiddels een andere plek gevonden om te broeden. Op het moment van het veldbezoek zijn er geen sporen van uilen aangetroffen.

Daarnaast zijn er categorie 5 vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De waargenomen nesten zijn mogelijk van een categorie 5 vogelsoort (mogelijk ekster of kraai). Eventueel aanwezige nesten van categorie 5 vogelsoorten zijn in dit geval echter niet beschermd, aangezien er voldoende nestmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Er hoeft geen nader vogelonderzoek plaats te vinden. Er zijn geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. De te slopen schuur wordt geschikt geacht voor vleermuizen. Wanneer de schuur zou worden gesloopt terwijl er vleermuizen zitten dan is er sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op voorliggende planlocatie worden geen bomen verwijderd. Daarnaast is de kans klein dat er vleermuisverblijven in de populieren zitten. Indien bomen worden gekapt waar vleermuizen een verblijfsplaats hebben, dan is er sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Het plangebied is geschikt bevonden als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Dat is in dit geval niet aan de orde. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

De bomenrijen in het plangebied vormen lijnvormige elementen in het landschap die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vliegroute. Voor vliegroutes geldt hetzelfde als voor foerageergebied: het is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor de verblijfplaats. Het verwijderen van de populieren kan van invloed zijn op de kwaliteit van het lijnvormige element. Er blijven echter voldoende bomen aanwezig, waardoor de functie als mogelijke vliegroute voor vleermuizen behouden blijft. Wat betreft vliegroutes zijn er geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet

6.4 Andere zoogdieren

6.4.1 Eekhoorn

Volgens de literatuur zou de eekhoorn in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. Er is echter geen geschikt habitat aanwezig voor eekhoorns. Er zijn ook geen eekhoornnesten aangetroffen.

Wat betreft eekhoorns zijn er geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.4.2 Das

Er zijn geen dassenburchten aangetroffen in het plangebied.

Ook wat betreft dassen zijn er dus geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.5 Reptielen en amfibieën

Het slopen van de schuur zal geen invloed hebben op eventueel aanwezige reptielen en amfibieën. Vanwege de afwezigheid van water kunnen verschillende soorten die volgens de literatuur kunnen voorkomen worden uitgesloten: Alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker. De rugstreeppad is een pionierssoort, die houdt van rurale terreinen. Daarvan is in dit geval geen sprake. Voor de levendbarende hagedis is het habitat ook niet geschikt bevonden.

Wel zouden reptielen zich mogelijk kunnen ophouden in de stapels steenafval. Die worden echter regelmatig verstoord en er zijn genoeg mogelijkheden voor individuen om naar een andere plek te vluchten. Er zijn wat betreft reptielen en amfibieën dus geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.6 Vlinders

De aanwezigheid van de vlindersoorten die volgens de literatuur in de omgeving van het plangebied zouden kunnen voorkomen (heideblauwtje en rouwmantel) kan worden uitgesloten voor de planlocatie. Het habitat is niet geschikt. Het heideblauwtje komt voor op heides en de rouwmantel in bossen/bosranden.

Wat betreft vlinders zijn er geen belemmeringen te verwachten met betrekking tot de Flora- en faunawet.

6.7 Vissen

De geplande ingreep zal geen invloed hebben op de aanwezige sloten. Voor wat betreft vissen zijn er geen belemmeringen te verwachten met betrekking tot de Flora- en faunawet.

6.8 Flora

Er is geen beschermde flora aangetroffen op de planlocatie. Volgens de literatuur kan de drijvende waterweegbree in de omgeving van de planlocatie voorkomen. Drijvende waterweegbree is een waterplant. Omdat er geen grote ingrijpende werkzaamheden in de sloten plaatsvindt zijn er geen belemmeringen te verwachten met betrekking tot de Flora- en faunawet.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Er zijn geen natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 in de directe omgeving (straal 3 km) van het plangebied aanwezig (Natura 2000-gebieden).

Het plangebied ligt niet in de EHS. In de nabijheid van het plangebied liggen wel percelen die deel uitmaken van de EHS. Aangezien de werkzaamheden binnen de contouren van de perceelsgrenzen plaatsvinden en gezien de aard van de werkzaamheden, is de verwachting dat er geen effect op het nabijgelegen EHS-gebied zal zijn.

Daarnaast is zorg gedragen voor een goede landschappelijk inpassing van de plannen. De ruimtelijke ontwikkelingen zullen de landschappelijke waarden van het gebied alleen maar vergroten. Dus zelfs als er sprake is van externe werking op het EHS-gebied, dan zullen de ontwikkelingen per saldo meer natuurwaarden opleveren dan dat er verloren gaan.

Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan of een voortoets.

7.1.2 Beschermde soorten

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten). De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijkerwijs in het plangebied voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep/soort	Ingreep verstorend	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja, indien aangetroffen	Gebouwbewonend en boombewonend indien beplanting wordt verwijderd

De aanwezigheid van vleermuizen in het onderzoeksgebied kan niet op voorhand volledig worden uitgesloten. Op basis van het veldbezoek is duidelijk dat de grote schuur geschikt zou kunnen zijn voor vleermuizen. De al dan niet aanwezigheid kan alleen uitgesloten worden door middel van vervolgonderzoek naar vleermuizen.

De resultaten van een vleermuizenonderzoek blijven 3 jaar geldig. Indien niet binnen drie jaar wordt gesloopt, zal opnieuw onderzoek moeten worden uitgevoerd. Indien de schuur pas op termijn (> 3 jr) wordt gesloopt, is het aan te raden pas dan nader onderzoek te verrichten in verband met de 'houdbaarheid' van het onderzoek.

Wanneer geen vleermuizen of uilen worden aangetroffen, dan is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. De werkzaamheden kunnen dan zonder bezwaren vanuit de Flora- en faunawet doorgang vinden.

Indien vleermuizen wel aanwezig zijn dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn zodat soortgerichte mitigerende en/of compenserende maatregelen kunnen worden getroffen.

7.2 Aanbevelingen

7.2.1 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden voor het broedseizoen ingezet worden dan wordt aangeraden continu door te werken en de werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Dit om te voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

7.2.2 Vleermuizen

Om het terrein geschikt te houden dan wel te maken voor vleermuizen, is het belangrijk om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken. Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden. Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

Broekhuizen, S. et al. (1992). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren,* KNNV.

Cools, J. M.A., (1989). *Atlas van de Noord-Brabantse Flora*, KNNV.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2006). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen.*

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht

Nie de, H. W., (1997). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Doetinchem.

Provincie Noord-Brabant, (2002). *Rekening houden met habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant*. CD-ROM.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS – Nederland.

Stumpel T., Strijbosch H. (2006). *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.natuurloket.nl
- www.bing.com/maps
- www.minlnv.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

Beschermde soorten
Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:
- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdierensoorten (behalve de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

Doelstelling wet
De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is ver-

leend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Verbodsbepalingen
De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat (beschermde) planten niet geplukt mogen worden. Dieren (beschermd of niet) mogen niet gedood, verwond of gevangen worden. Ook de plaatsen waar dieren verblijven zijn beschermd. Het uitzetten van dieren of planten in de vrije natuur is niet toegestaan, net zomin als het kopen of verkopen van (beschermde) planten of dieren, of producten die van (beschermde) planten of dieren zijn gemaakt.

Beschermde leefomgeving
De Flora- en faunawet maakt het voor provincies mogelijk een bepaalde plek in het landschap aan te wijzen als beschermde leefomgeving. Zo kunnen plaatsen die van groot belang zijn voor het voortbestaan van een planten- of diersoort worden beschermd. Een beschermde leefomgeving kan bijvoorbeeld zijn: een fort of bunker waar vleermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur waarop beschermde planten groeien.

Ontheffingen
De Flora- en faunawet beschermt planten- en diersoorten door middel van een groot aantal verbodsbepalingen:
- Verboden handelingen bij beschermde planten en dieren. Bijvoorbeeld het verbod op het doden van eekhoorns;
- Verboden en bepalingen voor jacht- en vangmiddelen. Bijvoorbeeld het verbod op het bezit van strikken en vallen.

In bepaalde gevallen zijn uitzonderingen mogelijk op deze verboden. Provincies kunnen ontheffing verlenen voor de bestrijding van dieren die schade toebrengen of voor het beheer van de wildstand. In alle overige gevallen kan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontheffing verlenen.
De Dienst Regelingen van LNV verleent in de praktijk de meeste ontheffingen. Dit gebeurt op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze ontheffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën:
- Ruimtelijke ingrepen: ontheffingen die nodig zijn vanwege de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied, bijvoorbeeld de aanleg van woonwijken, wegen of (natuur)terreinen. Deze ontheffingen kunnen ook worden gegeven voor (onderhouds)werkzaamheden;
- Onderwijs en onderzoek, repopulatie en herintroductie: in het geval van onderwijs en onderzoek kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het vangen van dieren om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek. Een voorbeeld van repopulatie en herintroductie is het uitzetten van otters in natuurgebieden;

- Overigen: deze categorie is zeer ruim. Het kan gaan om ontheffingen van het bezitsverbod of ontheffingen van het gebruik van verboden vangmiddelen. Ook ontheffingen voor het gebruik van biologische bestrijders in tuinbouwkassen zijn mogelijk. Als een provincie geen ontheffing kan verlenen voor schade- en overlastbestrijding, verleent de Dienst Regelingen deze soms.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:
- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten) en nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.

Bijlage 2

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet
Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden
De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
- beschermde natuurmonumenten
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dit.

Bestaand gebruik
Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- Verbetering van de werking van de wet in de praktijk.

- Verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde natuurmonumenten
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden waarvoor het natuurmonument was aangewezen worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 3

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur
De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123 duizend hectare. Ongeveer 45 procent van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden
De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.
.